

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobců: **a) F. S. b) L. S.**, proti žalovanému: **Městský úřad Boskovice**, se sídlem náměstí 9. května 2, Boskovice, o žalobě na ochranu proti nezákonnému zásahu žalovaného, v řízení o námitce podjatosti soudců senátu 30 A Krajského soudu v Brně ve věci vedené pod sp. zn. 30 A 88/2022,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Brně Mgr. Milan Procházka, Mgr. Karel Černín, Ph.D. a JUDr. Ing. Vendula Sochorová **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 30 A 88/2022.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobci a) a b) podáním ze dne 9. 11. 2022 vznesli ve věci vedené u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“) pod sp. zn. 30 A 88/2022 námitku podjatosti všech členů senátu 30 A, který je podle rozvrhu práce uvedeného krajského soudu příslušný k projednání a rozhodnutí označené věci.

[2] Podle žalobců je důvodem podjatosti to, že členové uvedeného senátu krajského soudu v návaznosti na rozhodnutí o předchozí námitce podjatosti, kterou žalobci uplatnili a o níž rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 16. 3. 2021, č. j. Nao 27/2021-74, mají za to, že jim závěr o jejich nepodjatosti umožňuje činit vůči žalobcům všemožné kroky bránící jejich snaze o dosažení spravedlnosti v řízeních, jež tito žalobci s žalovaným vedou. Nezákonné kroky krajského soudu jsou činěny ve prospěch žalovaného a vedlejších účastníků řízení a vedou k dehonestaci dobrého jména žalobců ve snaze a s motivací způsobit jim co největší škodu.

[3] Žalobci také upozorňují na jinou námitku podjatosti, kterou vznesli proti členu 5. senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Viktoru Kučerovi z důvodu jeho vztahu se členem senátu 30 A krajského soudu Mgr. Milanem Procházkou z doby před příchodem JUDr. Kučery na Nejvyšší správní soud.

[4] Podle žalobců senát 30 A vydal v řízení o nečinnostní žalobě žalobců kontroverzní rozsudek č. j. 30 A 132/2021-81, podle něž měl žalovaný vydat rozhodnutí týkající se prodloužení termínu k dokončení stavby, aniž však krajský soud uvedl, jak to má žalovaný učinit za situace, kdy propadlo celé stavební povolení. Tím dostal žalovaného do

nepříjemné situace, v níž žalovaný není schopen naplnit požadavek, vyplývají z uvedeného rozsudku. S ohledem na to vydal žalovaný vůči žalobcům nesmyslnou výzvu a žalobci veškeré tyto problémy navrhli vyřešit cestou zásahové žaloby ve věci sp. zn. 30 A 50/2021. Tu však senát 30 A krajského soudu odmítl s odůvodněním, že problémy žalobců může vyřešit pouze žaloba nečinností. Za této situace senát 30 A v nynějším řízení o zásahové žalobě vedené pod sp. zn. 30 A 88/2022 pokračuje v intrikách vůči žalobcům, ač vidí, že žalobci měli pravdu a nečinnostní žaloba není optimálním řešením jejich situace. Zmíněná zásahová žaloba měla vést proti evidentní a neskrývané snaze žalovaného vykroutit se z jeho povinnosti uložené v rozsudku krajského soudu č. j. 30 A 132/2021-81 vydat rozhodnutí; k tomu je ochoten použít jakýkoliv způsob a cestu. Nyní jsou žalobci v řízení ve věci sp. zn. 30 A 88/2022 opět šikanováni výzvou krajského soudu č. j. 30 A 88/2022-19, která však neobsahuje poučení, co se stane, pokud ji žalobci nesplní. Z toho je zřejmé, že senát 30 A opět spekuluje, jak by uvedenou žalobu co nejrychleji odmítl.

[5] Na základě zkušeností z první podané námitky podjatosti žalobci požadují, aby byla odstraněna neskrývaná spolupráce senátu 30 A krajského soudu se členy 5. senátu Nejvyššího správního soudu a snaha uvedeného senátu krajského soudu rozhodnout ve prospěch žalovaného. Za účelem toho, aby se žalobcům v řízení před krajským soudem dostalo řádného poučení a nevznikla jim žádná škoda, navrhuje rozhodnout o vyloučení jmenovaných členů senátu 30 A krajského soudu.

[6] K námitce podjatosti se vyjádřili členové senátu 30 A krajského soudu tak, že žalobci uváděné důvody podjatosti nejsou relevantní. Mají původ v dosavadním postupu jmenovaných soudců v nynějším řízení a v jiných řízeních týčž žalobců. K žalobcům, žalovanému ani k předmětu řízení nemají členové senátu 30 A žádný vztah a nikterak nejsou zainteresováni na výsledku řízení.

[7] Podle § 8 odst. 1 zákona s. ř. s., *soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[8] Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Rozhodování o věci nestranným a nezávislým soudcem je jedním z pilířů práva na spravedlivý proces. Nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezájatosti soudce v konkrétním případě. K vyloučení soudce může v zásadě dojít teprve tehdy, pokud je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, nebo usnesení NSS ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

[9] Při posouzení důvodnosti námitky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s., podle kterého jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce však *nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech*. Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen vskutku výjimečně a z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

[10] Jde-li o důvody uvedené v první větě § 8 odst. 1 s. ř. s., je třeba uvést, že poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, tedy zejména v případech, kdy by soudce mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít také o vztah ekonomické závislosti. Takové důvody zjevně dány v nynějším případě nejsou a ani žalobci žádné takové okolnosti neuvádí.

[11] Z výše citovaného § 8 odst. 1 s. ř. s. sice plyne, že jedním z důvodů pro vyloučení soudců je skutečnost, že se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení, musí jít však o totožnou věc. Taková situace v posuzované věci taktéž nenastala. V tomto ohledu je možno odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003-18, č. 53/2004 Sb. NSS, v němž tento soud vyložil, že „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala týchž účastníků.

[12] Nejvyšší správní soud z obsahu uplatněné námitky podjatosti detekuje, že skutečným důvodem návrhu na vyloučení ve výroku označených soudců senátu 30 A krajského soudu je přesvědčení žalobců o předchozím nesprávném postupu krajského soudu v jiných věcech týkajících se žalobců. To však (i kdyby takový postup byl skutečně nesprávný, což v nyní rozhodované věci nelze zkoumat) nemůže být legitimním důvodem, který by mohl znamenat vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení žalobců o „nespravedlnosti“ zvolených postupů a způsobu rozhodování krajského soudu, konkrétně členů senátu 30 A. K tomu, aby účastník brojil proti tvrzené nesprávnosti postupu a rozhodnutí soudu, totiž slouží zákonem stanovené opravné prostředky, nikoli námitka podjatosti. Existence odlišných názorů žalobců na věc pak s podjatostí soudce nemá nic společného. Jak již výše zdůrazněno, § 8 odst. 1 věta poslední s. ř. s. výslovně vylučuje, aby důvodem podjatosti byl postup příslušného soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

[13] Namítají-li žalobci mezi jiným i vazby mezi jedním z členů senátu 30 A Mgr. Milanem Procházkou a soudcem Nejvyššího správního soudu JUDr. Viktorem Kučerou, lze pro stručnost odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2019, č. j. Nao 188/2020-30, resp. též na usnesení téhož soudu ze dne 25. 11. 2022, č. j. Nao 161/2022-55, v nichž se tento soud ke vztahu člena senátu 30 A Mgr. Procházky a soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Kučery opakovaně vyjádřil. Tato rozhodnutí jsou účastníkům řízení známa, a netřeba je tudíž znovu v tomto usnesení rekapitulovat. Vyplývá z nich, že nelze dovodit, že by JUDr. Kučera měl s Mgr. Procházkou vztah překračující běžnou známost ze společného bývalého pracoviště. Nadto podle § 8 odst. 1 s. ř. s. nelze spatřovat důvod podjatosti ve skutečnosti, že soudce vyššího soudu rozhoduje o věci vzešlé od kolegů z nižšího soudu, kde předtím působil, pokud se přímo nepodílel na projednávání nebo rozhodování téže věci v předchozím soudním řízení.

[14] Na základě shora uvedené Nejvyšší správní soud shrnuje, že námitka podjatosti členů senátu 30 A krajského soudu uplatněná žalobci neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti vyplývající z § 8 s. ř. s. a ani z vyjádření soudců, ve vztahu k nimž žalobci námitku vznesli, neplyne nic, z čeho by bylo možno pochybovat o jejich nepodjatosti. Takové skutečnosti pak nevyplývají ani ze soudního spisu.

[15] Po zvážení všech výše uvedených skutečností tudíž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podmínky pro vyloučení v záhlaví označených soudců - členů senátu 30 A krajského soudu - z projednání a rozhodnutí věci vedené u uvedeného soudu pod sp. zn. 30 A 88/2022 nejsou dány. S ohledem na to rozhodl, že z projednávání a rozhodování této věci nejsou vyloučení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. prosince 2022

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu